

Sygnatura akt VI Ka 496/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **9 lipca 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSR del. Piotr Pawlik

Protokolant Monika Dąbek

przy udziale Aleksandry Słotwińskiej Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z.

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2019 r.

sprawy **K. R.** ur. (...) w Z.

syna H. i U.

oskarżonego z art. 244 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 28 marca 2019 r. sygnatura akt II K 107/19

na mocy art. 437 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k.

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 496/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 lipca 2019r.

Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem z dnia 28 marca 2019r. w sprawie o sygn. akt II K 107/19 uznał oskarżonego K. R. za winnego tego, że w dniu 19 grudnia 2018r. w Z. kierując w ruchu drogowym samochodem marki P. (...) o numerze rejestracyjnym (...) nie dostosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem z dnia 23 listopada 2016r. w sprawie o sygn. akt VII K 740/16 zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres trzech lat, to jest przestępstwa z art. 244 kk i za to na mocy art. 244 kk w zw. z art. 37a kk wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50,00 złotych.

W drugim punkcie wyroku na podstawie art. 42 § 1a pkt. 2 kk w zw. z art. 43 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego K. R. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku.

W ostatnim punkcie wyroku (3) na podstawie art. 627 kpk i art. 3 ust 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe obejmujące wydatki w kwocie 146,68 oraz obciążył go opłatą sądową w kwocie 400,00 złotych.

Od niniejszego wyroku apelację wywiódł jedynie oskarżyciel publiczny zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego. Prokurator zarzucił wydanemu rozstrzygnięciu **obrazę prawa materialnego** w postaci art. 33 § 1 i 3 kk poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu w punkcie 1 wyroku karę grzywny za przypisany występki.

Podnosząc w/w zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uzupełnienie punktu 1 wyroku poprzez wskazanie w podstawie wymiaru kary przepisu art. 33 § 1 i 3 kk.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego okazała się niezasadna i nie mogła odnieść zamierzonego przez skarżącego skutku.

Naruszenie prawa materialnego polega na wadliwym jego zastosowaniu (lub niezastosowaniu) w orzeczeniu opartym na prawidłowych ustaleniach faktycznych. W ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji nie dopuścił się w analizowanym przypadku wspomnianego naruszenia. Za takim ustaleniem przemawiają bowiem co najmniej cztery solidne i mocne argumenty.

Po pierwsze - orzecznictwo sądowe. Analiza wydanych judykatów, w tym przez najwyższą instancję sądową, udowadnia, że stosując przepis art. 37a kk - jak w niniejszej sprawie – sąd orzekający nie ma obowiązku powoływania przepisu art. 33 § 1 i 3 kk, a jego brak nie stanowi naruszenia prawa materialnego. Z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018r. (sygn. akt IV KK 134/18, LEX nr 2498038) wynika, że treść przepisu art. 33 § 1 kk wyznacza jedynie wymiar kary grzywny orzekanej na podstawie art. 37a kk. Oznacza to tylko tyle, że nie można przekroczyć granic ustawowej liczby stawek dziennych grzywny (art. 33 § 1 kk) oraz wysokości stawki (art. 33 § 3 kk). Z kolei z innego orzeczenia Sądu Najwyższego wynika, że każdy typ czynu zabronionego zagrożony jednorodną sankcją w postaci kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej 8 lat jest typem z alternatywnym zagrożeniem karą; norma sankcjonująca tworzona jest zatem z co najmniej dwóch przepisów - art. 37a k.k. i przepisu stanowiącego podstawę wymiaru kary. Artykuł 37a kk uprawnia sąd do orzeczenia samoistnej grzywny za każde przestępstwo zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat; w razie skorzystania z rozwiązania przewidzianego w tym przepisie wymagane jest - na podstawie art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k. - powołanie go w podstawie wymiaru kary; zaniedbanie tej powinności z reguły nie sposób ocenić w perspektywie rażącego i mogącego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2016r., II KK 361/15, OSNKW 2016/6/39, Prok.i Pr.-wkl. 2016/7-8/8, KZS 2016/6/9, Biul.SN 2016/6/17). Sąd odwoławczy podziela przy tym przekonanie Sądu Najwyższego wyrażone na kanwie art. 413 § 1 pkt 6 kpk, że w wypadku orzekania w oparciu o rozwiązanie przewidziane w art. 37a kk kary nieizolacyjnej (grzywny lub ograniczenia wolności) konieczne jest powołanie tego przepisu w podstawie wymiaru kary, obok przepisu części szczególnej Kodeksu karnego. Zaniechanie wskazanego postąpienia ocenić trzeba jako obrazę prawa proceduralnego. Zatem Sąd Rejonowy w Zabrzu w sprawie oskarżonego K. R. prawidłowo ukształtował normę sankcjonującą w oparciu o dwa przepisy - art. 244 kk i art. 37a kk. Kwalifikacja ta jest wystarczająca i zrozumiała. Powołanie przepisu art. 33 § 1 i 3 kk nie było obowiązkowe. Tymczasem o obrazie prawa materialnego można mówić jedynie wówczas, gdy uchybienie polega na niezastosowaniu się przez sąd do normy bezwzględnie obowiązującej, a więc jakiegoś nakazu albo zakazu. W sytuacji natomiast, gdy ustawodawca stworzył sądowi jedynie możliwość zastosowania określonego przepisu, o obrazie prawa materialnego mowy być nie może.

Po drugie – analiza systemowa kodeksu karnego w zakresie dotyczącym katalogu kar (rozdział IV części ogólnej kodeksu karnego). Art. 32 kk przedstawia katalog kar wskazując na karę grzywny, karę ograniczenia wolności oraz trzy rodzaje kary pozbawienia wolności (pozbawienie wolności, 25 lat pozbawienia wolności i dożywotnie pozbawienie wolności). Dodatkowo art. 34 kk wskazuje na dwie formy kary ograniczenia wolności (obowiązek świadczenia pracy i potrącenie wynagrodzenia). Obecnie obowiązki i potrącenia z art. 34 § 1a pkt 1 i 4 k.k. przewidziane są do osobnego lub łącznego orzekania. Dobór dolegliwości i obciążeń co do ich rodzaju i liczby związanych z karą ograniczenia wolności orzekanych wobec danego sprawcy powinien się odbywać z uwzględnieniem dyrektyw ogólnych wymiaru kary z art. 53 § 1 k.k. oraz dyrektywy szczególnej dotyczącej zakazu orzekania obowiązku pracy na cele społeczne sformułowanej

w art. 58 § 2a k.k. Oznacza to, że treść konkretnej kary ograniczenia wolności orzeczonej wobec konkretnego sprawcy powinna być tak dobrana i skonfigurowana, aby orzeczenie o karze czyniło zadość sprawiedliwości i potrzebom w zakresie prewencji indywidualnej ukaranego sprawcy oraz potrzebom w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. O ile zatem, mając powyższe na uwadze, zasadne jest powoływanie w podstawie wymiaru kary ograniczenia wolności przepisów wskazujących na jej konkretną formę, to już w przypadku kary grzywny orzeczonej przy zast. art. 37a kk nie wydaje się, że racjonalny ustawodawca był tego zwolennikiem. Kolejny raz podkreślić wypada, że art. 33 § 1 i 3 kk określa jedynie ustawowe granice kary grzywny, poza które nie może wyjść sąd orzekający. Argument ten tym bardziej przekonuje, że w przypadku orzekania przez sądy kary pozbawienia wolności wymienionej w art. 32 pkt 3 kk w podstawie wymiaru tej kary nie pojawia się przepis art. 37 kk. Tymczasem przyjmując i akceptując stanowisko skarżącego zawarte w apelacji tylko tak ukształtowaną kwalifikację należałoby uznać za prawidłową i lege artis.

Po trzecie - praktyka orzecznicza. Analiza dotychczasowej obszernej i licznej praktyki orzeczniczej w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości wskazuje, że przy wydawaniu rozstrzygnięć opartych o przepis art. 244 kk i orzekaniu kar grzywny przy zastosowaniu regulacji z art. 37a kk nie był kwestionowany, w tym również przez urząd prokuratorski, brak powołania w takim przypadku w podstawie wymiaru kary art. 33 § 1 i 3 kk. Wywiedziona apelacja nie wskazuje przy tym na jakiegokolwiek zmiany prawa materialnego i procesowego wprowadzające taki obowiązek. Jeżeli natomiast zaprezentowany przez oskarżyciela publicznego pogląd wynika tylko i wyłącznie z pozaustawowych wytycznych, nie może zostać potraktowany jako powszechnie obowiązujący i obligatoryjny.

Po czwarte - zdrowy rozsądek. Sąd odwoławczy jest zwolennikiem dozwolonego upraszczania, a nie zbędnego i niepotrzebnego rozbudowywania kwalifikacji prawnych zawartych w wydawanych rozstrzygnięciach, które mają być jasne i czytelne nie tylko dla profesjonalnych stron postępowania, ale przede wszystkim dla przeciętnego obywatela prezentującego zazwyczaj ograniczoną znajomość przepisów prawa. Nie zastosowanie przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie art. 33 § 1 i 3 kk nie budzi zastrzeżeń i z tego powodu, że zastosowanie tego przepisu ma charakter fakultatywny i pozostawione zostało uznaniu sądu. Jego niezastosowanie więc, co logiczne i naturalne, w żadnym razie nie stanowi o naruszeniu prawa.

Nie stwierdzając uchybień podlegających uwzględnieniu niezależnie od kierunku i granic zaskarżenia orzeczenia Sąd odwoławczy utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji zwalniając oskarżonego po myśli art. 624 § 1 kpk od kosztów sądowych postępowania odwoławczego.